

Tisztelt Olvasók!

Ennek az évnek is vége, és ilyenkor óhatatlanul mindenki visszatekint. Mi is ezt tesszük: csokorba gyűjtöttük a 2011. év fontos és érdekes eseményeit, börtönökön belül és a nagyvilágból egyaránt. A karácsony már elmúlt, de az újévi kívánságoknak és a tavaszvárásnak még előtte vagyunk. A hideg, szürke téli napok elűzésére farsangolunk, bemutattuk a busójárás és a velencei karnevál pogány időkben gyökerező hagyományát. A karácsony hangulatát is igyekszünk megidézni: ott voltunk a bv. intézetek Mikulás- és adventi ünnepségein. Különös sorsú eperfa nőtt a Fővárosi Bv. Intézet I. sz. objektumának udvarán, meséjét a 8–10. oldalon olvashatják. Ott voltunk a Pálhalmán rendezett Ki mit tud?-on is, melyről a Hír Tv Riasztás című műsora készített karácsonyi különkiadást. E számunkból sem maradnak el a hasznos jogi tanácsok. Visszatekintettünk arra is, mi történt idén a sport világában. Játékos rovatunk pedig most több fejtörővel jelentkezik.

Békés új esztendőt kíván a Börtönújság szerkesztősége!

Ilyenek voltunk

Ez történt
2011-ben

2-4

Árvácska

A különös sorsú
eperfa
története

8-10

Advent

Karácsony
a magyar
börtönökben

5,11

Sport

Érdekességek
2011-ből

16

Ki mit tud? Pálhalmán 12-13

A tehetségkutató versenyek nem csak a tévécsatornákon, hanem a börtönökben is rendkívül népszerűek. Többször adtunk már hírt olyan versenyről, ahol a fogvatartottak megmutathatták, milyen produkcióval tudják lenyűgözni társaikat és a zsűrit. December 14-én a Pálhalmi Országos Bv. Intézetben is Ki mit tud?-ot szerveztek, amelyet a Hír TV kamerái is rögzítettek.

BÖRTÖNÉLET

Év végén amellet, hogy kíváncsian gondolunk a jövőre, sokan tekintenek vissza: mi és hogyan történt a lezáruló korszakban? Mi is ezt tesszük, amikor felelevenítjük a magyar börtönökben és a külvilágban 2011-ben történt fontos, néha bulvárosan giccses, ám olykor nagyon is megrázó eseményeket.

Anyám, magasak a falak, de jaj...

Június 2-án másodszor rendezték meg a ritmusokra vívott viadalt, a Liszt Ferenc Zenei Fesztivált Tökölön, a Fiatalokorúak Büntetés-végrehajtási Intézetében. Tizenöt büntetés-végrehajtási intézet csapata készült arra, hogy legyőzze a tavalyi nyertes Szeged együttesét.

A zsűritagok, L. L. Junior, Völgyi Zsuzsi és az Mc Hawer és a Tekknő érkezését nagy taps fogadta. A tököli szervezők Emiliót kérték fel zsűrielnöknek, aki az egész napos elfoglaltságot nem tudta vállalni, de eljött, hogy zenéjével buzdítsa a csapatokat, és fergeteges előadása tényleg mindenkit magával ragadott.

Elsőként a Csurma együttes lépett fel Kecskemérről. A jó ritmusban előadott cigány himnusszal megadták a kezdősebességet.

A pálhalmi csapat Seress Rezsőt énekelt, a Szomorú vasárnap alatt angyal szállt el a teremben. A BFB-s fiúk Zorán Szép Júlia című dalával kápráztattak el mindenkit. A tiszalökiek csapatát akár profiknak is hihetnénk, ha nem tudnánk, hogy hol vagyunk. Sopronkőhida és Baracska csapata ihletetten és autentikusan adta elő a roma ritmusokat és dalokat. Balassagyarmat zenészei a cigány dallamokat és a gospel ötvözték, mellyel a bűnök bocsánatáért könyörögtek. Márianosztra csapatában is jó volt az összhang. Következett a tavalyi győztes Szeged csapata. Egy év alatt az együttesből hárman szabadultak, kíváncsiak voltunk, hogy sikerült a frissítés. Összeszedett produkció énekkel, táncsal, melyet viszont megzavart az egyik fellépő kisebb rosszulléte.

A váciak I believe I can fly (Hiszem, hogy tudok repülni) című slágerekkel vették le lábáról a zsűrit és a közönséget, Állampuszta zenekara a Hull az elsárgult levéllel srófolta pontjainak számát.

A házigazda Tököl csapata előadásában az autentikus dallamokkal ötvözött szomorú rap a család hiányáról és az elhagyott gyermekkel szembeni lelkifurdalásról szólt. Az előadást a tököli személyi állomány is vastappsal kíséri, de ennyi elfoglaltság elnézhető a felkészítő házigazdáknak. A miskolci Összbüntetés Fluor Tomi Mizu című slágerére tapsoltatja meg a közönséget. Végül újra nők a színpadon: Kalocsa csapata a Megkötöm lo-vamat című népdalt énekli, érthető, ha szem nem marad szárazon.

A versenynek vége, a zsűri visszavonul. Kiszivárog, hogy nehéz helyzetben vannak, mert az első három helyen pontegyenlőség alakult ki. Végül döntenek, L. L. Junior értékeli a látottakat. „Legyetek jók, hogy minél hamarabb hazamehessetek a családhoz. A legjobban az tetszett, hogy ha a szöveg nem is mindig, a dal, a zene belülről, érzésből jött. Azt mondom nektek, zenéjete, táncoljatok és tanuljatok a börtönben.” A végeredmény pedig: első helyezett Pálhalma, második Kalocsa, harmadik helyezett Vác csapata.

Fesztiválnyar a Csillagbörtönben

A Szegedi Fegyház és Börtönben nyolcadik alkalommal vette kezdetét a fogvatartottak kulturális seregszemléje, a Dankó Pista Fesztivál. A fesztivál első napján a Csillag kórusa énekelt el egy Dankó-nótát, majd a Kalocsai Fegyház és Börtön együttese, a Fekete Szemek adott tapsviharral kísért koncertet. A rendezvényt az Echo zenekar zárta az intézet III. objektumából.

A nagy sikerű hajómakett-kiállítást az alkotó fogvatartottak ötlete alapján rendezték meg az iskolakörletben. Itt hét elítélt tizenkét nagyobb és négy kisebb méretű hajóját láthatta a fogvatartottakból álló közönség.

A folytatás is izgalmas volt, hiszen „Különjárat. Dalok, szavak, találkozások” címmel Éder Enikő lépett fel önálló estjével, majd az elítéltek fesztiválját támogató, Alternatív Színházak Fesztiválját szervező THEALTER immár ötödik alkalommal segítette a fesztivált azzal, hogy egyik előadásuk helyszíne egy délutánra a Csillag színpada volt, így a civilek az elítéltekkel együtt nézték meg az előadást.

Adj esélyt, hogy jóvátegyem

Állami gondozottként nőtt fel a 24 éves *Rácz Tibor* és a 21 éves *Stósz Klaudia*, akik közös életük felépítéséhez saját házhoz jutottak Patvarcon. A két, családjától korán elszakadt fiatal kitarlásának köszönhetően már szakmával rendelkezik, és mindent megtesznek reményteli közös életük érdekében. Életkezdésükhöz az állami támogatás mellett a helybéliek példaértékű összefogása is hozzájárult, melyből a balassagyarmati intézet is példásan kivette a részét: az Adj esélyt, hogy jóvátegyem program keretében ők is részt vettek az építkezésben. *Budai István*, a balassagyarmati börtön parancsnoka több szakembert biztosított az elítéltek közül a belső munkák elvégzéséhez: *Har-math Attila* üvegezett, *Frecska Gábor* a fürdőszobaablakot készítette, de *Vég-vári József* börtönőr is kérés nélkül beállt segíteni. A balassagyarmati intézet ezzel talán ahhoz is hozzájárult, hogy a fiatalok soha ne legyenek bármely bv. intézet lakói.

A magyar dal ünnepe Nyíregyházán

Vegyünk egy immáron hagyománnyá vált kezdeményezést egy szokatlanul meleg, kora őszi napon. Helyezzük a büntetés-végrehajtás korántsem átlagos környezetébe, s a magyar dal erejével lépjük át képzeletben egy napra a szabadok és fogvatartottak között húzódó falakat.

Szeptemberben egy napra Nyíregyháza volt a magyar dal fővárosa. A Szabolcsi megyeszékhely azzal a különös ötlettel állt elő, hogy a koncertek egyik helyszíne lehetne a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet. A gondolatot tettek követték. Az intézet azon igyekezett, hogy a Magyar Dal Napja felejthetetlen élményt nyújtson a Nyíregyházára látogató vendégek, a város polgárai, a régió büntetés-végrehajtási intézeteinek munkatársai és a fogvatartottak számára. Az intézet területén felállított rockszínpadon a határon túli fellépők és a hazai együttesek mellett a bírók és ügyvédek, a civilekből és nyíregyházi fegyőrökből álló Keleti Front formáció és az elítéltek zenekara gondoskodott az önfeledt szórakozásról. A rajongók a koncerteket „szabadlábon”, a szögesdróton kívülről és belülről is végignézhették. A belépéshez szükség volt egy fényképes igazolványra, a kijutást *Drotár Zsolt* börtönparancsnok garantálta.

A fogvatartottak számára is óriási élmény volt ez a nap, hiszen öten közülük színpadra is állhattak az elítéltek zenekarában. A töb-

bi börtönlakó a belső tévés közvetítésen keresztül folyamatosan nyomon követhette az eseményeket.

Drotár Zsolt bv. őrnagy, intézetparancsnok nagy érdeklődéssel kísért sajtótájékoztatón ismertette a programot, ahol nem kis büszkeséggel sorolta az egész napos koncertsorozat fellépőit. A lista igazán különleges volt, hiszen a határon túli és magyar bandák mellett felléptek a Bírók és ügyvédek, a Kopók, a Próbaidő zenekar, az Elítéltek, végül, de korántsem utolsósorban a Smasszer Rock-együttes, az intézet állományából verbuválódott zenekar.

Különös emlékeket mozgathatott meg a fogvatartottakban *Gyulai Gábornak*, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság elnökének fellépése. A vén cigányt énekelte zengő hangon, hegedűn bírósági titkár fia kísérte. A Magyar Dal Napja legnagyobb sztárjai kétségtelenül a Fivérek voltak, akik a Megasztárból ismert átütő erővel nyűgözték le a közönséget. A zenés programok mellett a sátorlajújhelyi Börtön-múzeum kiállításából is szemezgethettek a látogatók.

Kívül tágasabb

Magyarország volt az EU soros elnöke

Magyarország január 1-jén vette át fél évre az Európai Unió soros elnöki tisztét, amelyet fél évig töltött be. A magyar elnökség elsődleges feladatának az összeurópai érdekek előmozdítását tekintette. A diplomáciailag kiemelkedően fontos fél évről elismeréssel nyilatkoztak az EU politikusai.

A soros elnökség idején a magyar kormány kiemelten kezelte Horvátország uniós csatlakozását, a romastratégiát, az új Duna-stratégiát, valamint a közös gazdasági kormányzást lehetővé tevő jogszabályok előkészítését. Az elnökség alatt elvégzett munka végül minden kiemelt területen eredménnyel zárult. Elfogadták a Duna-stratégiát, melynek legfontosabb célkitűzései a vízkészletek és a természeti környezet védelme, a Duna közlekedésének javítása, a turizmus ösztönzése és nem utolsósorban az extrém vízügyi jelenségek, valamint a klímaváltozás hatásainak kezelése. Soros elnökségünk alatt hozták tető alá a romain-

tegrációs stratégiát is, melynek alapján a 27 tagállam az oktatással, a foglalkoztatással, az egészségügygel és a lakhatással kapcsolatban meghatározza, hogy miként kívánja javítani a területén élő roma közösségek helyzetét. Eredményeket értünk el a tekintetben is, hogy az EU a jövőben jobban fel legyen készülve a válságok megelőzésére: Magyarország oroszánrészt vállalt az az EU gazdasági stabilitását megerősíteni kívánó jogszabályok előkészítésében. A diplomáciai szempontból kiemelkedő félévünk szintén nem elhanyagolható eredménye, hogy lezárultak a csatlakozási tárgyalások Horvátországgal.

Esküvő a Buckingham-palotában

Talán Lady Diana és Károly herceg esküvője óta nem volt olyan nagy várakozás, mint elsőszülött fiuk, a trónörökös William és Kate Middleton esküvőjén, április 29-én. Történelmet írtak, hiszen a jóképű trónörökös nem arisztokrata, hanem polgári származású lányt választott élete párjának. A londoniak az utcán, a kimaradó milliárdok pedig a televízión keresztül követték az eseményeket.

William (Vilmos) és Kate egy jótékonyági divatbemutatón figyelt fel egymásra még 2001-ben, Vilmos végül 2010. október 20-án, egy kenyai nyaraláson jegyezte el kedvesét. Az esküvő után a pár Észak-Walesbe költözik, ahol Vilmos helikopterpilótaként szolgál a Királyi Légierőnél.

A feleség, Catherine Middleton 1982-ben született egy középosztálybeli pár harmadik gyermekeként. Édesapja pilóta, édesanyja a British Airways légikisasszonya volt, most jól menő vállalkozásuk van. Kate a Marlborough College elvégzése után ment a St. Andrews Egyetemre, ahová a herceg is járt.

Vilmos is 1982-ben látta meg a napvilágot. 2006-ban lépett be a brit hadseregbe, most a légierő kutató-mentő helikopterpilótája. A hercegi allűröktől mentes, jóképű és sportos fiatalember úszik, pólózik, lovagol és focizik is.

Az esküvőre a Westminster Apátságban került sor, ahol 1900 vendég előtt mondták ki az igent. Az apátsághoz a menyasszony édesapjával érkezett azzal a Rolls-Royce Phantom VI-ossal, mely 1977-ben készült II. Erzsébet ezüstjubiléuma alkalmából. Vilmos herceg öccsével, Harry herceggel egy Bentley State Limousine-nal érkezett,

ez az autó II. Erzsébet aranyjubiléumára készült. Az esküvői szertartás után a hintóké volt a főszerep: Vilmos herceg és neje az 1902-ben épített State Landau hintóval elindult a Buckingham-palotába, a családtagok másik négy hintóval követték őket.

Házasságkötésüktől kezdve Vilmos Cambridge hercege, felesége, akit az esküvő után a protokoll szerint már nem lehet polgári nevén hívni, a Cambridge hercegnője címet viseli, és mindkettőjüket megilleti a királyi fenség megszólítás.

Az esküvői költségek a hírek szerint 15 milliárd forintba rúgtak, igaz, ennek nagy részét a vendégek és az utcákon éljenzők biztosítása tette ki.

Egy magyar házaspár kapott meghívót a palotában rendezett fogadásra: az erdélyi gróf Kálnoky Tibor és felesége. Meghívásukban közrejátszhatott az is, hogy a brit királyi családnak van magyar felmenője is: Rhédey Klaudia grófnő, II. Erzsébet királynő ükanyja. Az ifjú pár egy Catherine és egy William nevével hímzett köpenyt kapott a magyar vízilabda-válogatottól, egy dedikált pekingi olimpiai csapatfotóval együtt. Vilmos herceg ugyanis rutinos pólós, a magyar nemzeti csapat iránti rajongását pedig már többször kifejezte.

Földrengés Japánban

Soha nem tapasztalt, a Richter-skálán 9-es erejű földrengés rázta meg március 11-én Fukusimát. A földrengést követően a várost szökőár öntötte el. A katasztrófát tovább tetézte, hogy megsérült a város atomerőműve is. A halálos áldozatok száma több mint huszonötezer.

A hatalmas, pusztító erejű földrengés képei, melyet több, nagyobb erejű utóregés is követett, az egész világot megrázták, hiszen a katasztrófa sújtotta vidéken több ezren elhunyt családtagjaikat, barátaikat gyászolták, az életben maradtak pedig sokan földönfutóvá váltak, lakásukat, kocsijukat vagy a föld, vagy a víz temette maga alá. A félelmet – amely, úgy véljük jogos a csernobili atomkatasztrófa után, – növelte, hogy sokáig nem lehetett tudni, meg lehet-e menteni a szökőárban megsérült atomerőművet egy még súlyosabb balesettől, ami azóta sikerült is. Azt a kérdést, hogy az ott dolgozók egészsége milyen károsodást szenvedett, csak az idő fogja megválaszolni.

On the spot

Nem sokkal a földrengés után a helyszínen forgatott Cseke Eszter és S. Takács András, az On The Spot kamerájával. A mindig vakmerő riporterek helyszíni tudósításából idézünk: „Három nappal a földrengés és a cunami után már jártunk itt. A 17 ezres város helyén szálmalmas romhalmaz, semmi nem maradt abból, amit ember épített, csak a fenyőfák álltak a domboldalon. A vastag iszapréteg alatt több ezer halott. Végül megérkeztünk a sportcsarnokban berendezett menekültszállásra. Sötét, hideg, nyomasztó hely, sokkos állapotban lévő, csendes japánokkal. Felfoghatatlan volt, ami történt, mint ahogy az is, ahogy a helyzetre reagáltak. ...Egy hónappal ezelőtt a Fukushimai reaktorban történt robbanások miatt, hosszas tiptródás után, végül mi is elhagytuk Japánt. Aztán visszaindultunk, hogy befejezzük a forgatást. A romok és a látvány ugyanaz. Büdös van a romok körül, de hamar meg lehet szokni. A csarnokban most is közel ezer ember lakik. Azóta kartonpapírból kis falakat építettek, 'lakásokat', privát zónákat hoztak létre. A kartonlakások 3-4 négyzetméteresek lehetnek. A központi tornaterem tele dobozzal, ma már mindenkinek jut elég takaró, élelem és víz. Áram és fűtés viszont csak két napja van.”

Z. M.

Munkában Állampusztán

A fogvatartottak minél teljesebb körű foglalkoztatása kiemelt kormányzati célkitűzés. A börtönök közösségért végzett munkájáról már többször beszámoltunk. Novemberben az állampusztai intézet 15 elítélte dolgozott a Szelidi-tó környékének rendbetételén. A polgármesterrel történt előzetes megállapodás alapján a munkákat Dunapataj Nagyközség Önkormányzata rendelte meg az intézettől.

Jókai Anna adventi látogatása

Advent idején rendhagyó irodalmi kalandozásnak lehettek részei a Balassagyarmati Fegyház és Börtön elítélteit és két helyi általános iskola tanulóit, pedagógusait: a karácsonyi ünnepekre való készülődés, az advent jegyében a magyar irodalom nagy alakja, Jókai Anna látogatott el a bv. intézetbe. A Kossuth-díjas író a találkozás során megosztotta gondolatait a hallgatósággal életútjáról, tapasztalatairól, majd válaszolt a közönség kérdéseire. Nyílt és közérthető szavai szemmel láthatóan nagy hatással voltak a fogvatartottakra, de az iskolás gyermekekre is. Az író arra biztatta a megbicsaklott életű fogvatartottakat,

A fiú a tükörből

A „Megbántam, jóvátenném” program keretében mutatta be a budapesti Turay Ida Színház Spirit Színháza „A fiú a tükörből, avagy rekvem a gyerekkorért” című előadását. A színdarab a családon belüli erőszak sokakat érintő problémáját viszi színre. Az társulatot Mihály Attila bv. ezredes, a győri intézet parancsnoka hívta meg, aki az előadás kapcsán elmondta: „A mi munkánk elzárt falak mögött zajlik, sok misztikum tapad hozzá, a helyes út meghatározása az elítéltek számára a mi feladatunk, ehhez szükségünk van a társadalom önként segítő és vállalkozó tagjaira, akik a világból azt a szeletet mutatják, ami a helyes és a jó. Eddig több neves előadó, társulat tisztelt meg bennünket azzal, hogy karitatív tevékenységként behozott valami jót, ami sokszor a szabad világból is hiányzik.”

Perjes János, az előadás egyik színésze szerint a májusi bemutató sikere után fogalmazódott meg a gondolat, hogy az érintettekhez „helybe vigyék” a darabot. Makranczi Zalánt, a darab másik szereplőjét is megérintette a darab: „Nekem komoly szándékom, hogy a színház segítséget, kapaszkodót nyújtson a nézőknek. Ezért is különösen fontos, hogy a külvilágtól hermetikusan elzárt falak mögött a fogvatartottaknak mutathatunk be egy erőszakos szituációkkal teli, fizikai és lelki terrort megelevenítő történetet. Én forgattam már börtönben, nagyon kemény volt, de elítéltek előtt még nem játszottam. A felkérés után mondtam is Jánosnak, hogy készüljön fel a katartikus élményre.”

hogyha valami nem sikerül, akkor sem szabad feladni, hanem olyasvalamit kell keresni, ami előreviheti a gondolkodást és az életet, valamint amelyben az ember megtalálja lelki nyugalmát. Beszélt arról is, hogy nem minden a gazdagság, a csillogás, a pénz, mert ezek mülendő dolgok, jönnek és mennek. Az igaz érzelmek, az emberi értékek ezeknél sokkal fontosabbak és örök érvényűek.

Köszönetképpen a fogvatartottak saját készítésű mécsesstartóval és karácsonyfadíszekkel ajándékozták meg az írónt, majd a színjátszó csoport előadta Jókai Anna egyik versét, amelyet erre az alkalomra zenésítettek meg az elítéltek.

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokának lapja

Felölös kiadó: Csóti András bv. vezérőrnagy, mb. országos parancsnok • Főszerkesztő: Szalai Tímea

Felölös szerkesztő: Mészáros Zita, Evenness Kft. • Fotó: Apró Andrea és archív

A szerkesztőség elérhetőségei

Cím: BVOP Sajtóiroda, 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: +36/1/301-8424, -25 • E-mail: sajto@bv.gov.hu • Nyomdai előkészítés: EVENNESS Kft.

Nyomda: Duna-Mix Kft., 2600 Vác, Barabás M. u. 1.

Téli napokon

Elmúlt a karácsony, és a napok még mindig szürkék és rövidek. Az emberek évszázadok óta igyekeznek színt és vidámságot vinni a tavaszt és az új életet váró napokba. Vízkereszt után rögtön belépünk a farsang időszakába, mely eltart egészen a tavasz eljöveteléig, húsvét ünnepéig.

Január 6-a, vízkereszt napja a karácsonyi ünnepkör zárónapja. Az egyház e napon emlékezik meg Jézus megkeresztelkedéséről, ekkor szentelik a vizet és a tömjént – a szenteltvíznek gyógyító, gonoszűző, rontást megelőző hatást tulajdonítottak. A hagyomány szerint ekkor bontjuk le a karácsonyfát is, hogy teljes mellszélességgel nekiálljunk az új évnek.

Vince napja

Január 22-ét a bortermelők tartják számon. Ekkor metszik a vincevesszőt, amelyet a meleg szobában kihajtatnak, majd a hajtásból olvassák ki a termés mennyiségét. Azt tartják, ha ezen a napon jó idő van, jó lesz a szőlőtermés is.

A farsang

A farsang hossza évről évre változik, mivel zárónapja húsvét időpontjához kötődik, és vízkeresztől a húsvétot megelőző 40 napos nagyböjt kezdetéig, azaz hamvazószerdáig tart. A farsang mai rituáléi a tavaszvárás pogány ünnepeiből nőttek ki.

A tél temetése és a tavaszvárás örök emberi tulajdonság, erre utal, hogy már az ókori Rómában is rendeztek álarcos felvonulásokat, zenés táncmultságokat, úgynevezett Saturnalia-ünnepet. A multságok egy álló hétig tartottak, ekkor rendezték a gladiátorviadalokat is.

A farsangi szokások Magyarországon a középkorban honosodtak meg. A városi polgárság elsősorban a német hagyományokat vette át, míg az arisztokrácia körében az itáliai és francia szokások terjedtek inkább el. Itthon *Mátyás*, a reneszánsz uralkodó – akinek felesége a reneszánsz Itáliából származó *Beatrix* volt – hozta divatba az Itáliában már szokássá vált multságokat. Az egyház kezdetben rossz szemmel is nézte a gyakran mulatozásba csapó összejöveteleket, de a farsang időszakának megünneplését nem tudták visszaszorítani. Az őszi vágy a termékenységre és a bőségre, a tél elmúltá felett érzett öröm megünneplésére és a tavasz beköszöntének siettetésére, erősebbnek bizonyult az egyház intő szavánál. Kevesen tudják, hogy a maszkabálok mellett a farsang ünnepéhez kötődik itthon a népi színjátszás kialakulása is. A maszkos alakoskodásokból nőttek a dramatikus játékok, amelyekben olyan, a mindennapi életben jellemző figurákat személyesítettek meg, mint például a betyár, a cigány, a koldus, a vándorárus, a menyasszony és a vőlegény.

Busójárás

A legismertebb magyar alakoskodó szokás a mohácsi busójárás. A multság a télbúcsúztató, tavaszköszöntő, oltalmazó, termékenységet varázsló ünnepek családjába tartozik, így rokonságot mutat a riói és a velencei karnevállal csak úgy, mint az afrikai népszokásaival.

Mohácson a hagyomány eredetét a törökűzés legendájával is magyarázzák. A mondának, mely szerint a Mohács-szigeti mocsárvilágba menekült őslakos sokácok, megelégedve a rabigát, ijesztő álarcokba öltözve zavarták ki a törököket Mohácsról, aligha van történeti alapja, mivel a sokácok a város felszabadulása után települtek Mohácsra. Valószínűbb, hogy korábbi hazájukból hozták magukkal a szokást, mely Mohácson nyerte el mai alakját.

A lefátyolozott arcú nőket és a lakodalmass viseletbe öltözött férfiakat, továbbá a karneváli jelmezű alakokat maskarának nevezik Mohácson. A busójárás mára Mohács legvonzóbb turisztika produkciójává vált.

A Kóló téren kezdődik, a busók, a jankelék és a maskarak itt gyülekeznek, itt találkoznak a Dunán csónakokkal átkelt busók az ágyús, az ördögkerek, a szekeres, a kürtös, a teknős és más busócsoportokkal. A busóágyú dőréjére a csoportok bevonulnak a főtérre, ahol elkezdődik a farsangi multság, a Duna-parton és a környező utcákban a kereplőkkel nagy zajt keltve ünneplik a farsangot. Szürkületkor visszatérnek a főtérre és a meggyújtott óriási máglya körül táncolnak, dévajkodnak az emberekkel. Ezzel ér véget a farsangvasárnap. Az ünnep kedden folytatódik, amikor a főtéri máglyára helyezett, telet jelképező koporsó elégetésével és körültáncolásával búcsúznak a hideg évszaktól, s köszöntik a tavasz eljövetelét. A mohácsi busójárást 2009-ben az UNESCO felvette az emberiség szellemi kulturális örökségének előkelő listájára.

Bálok, táncmulatságok

A mai bális szezonnak is a hagyományokban gyökeredzik az előzménye, s alapvető rendeltetése sem változott. A karácsonyi időszak elmúltával, a mezőgazdasági munkák megkezdése előtt sokfelé rendeztek bálakat, táncmulatságokat a falvakban és a városokban is. Báloztak a különféle szakmák, a céhek képviselői, és báloztak az asszonyok, sőt a gyerekek is.

A farsangi bálók népszerűségét növelte az is, hogy az eladó sorban lévő lányokat és a házassulandó fiatalemberket itt vezették be a társaságba, tehát a párválasztásban és a társasági életben is fontos szerepük volt.

Velencei karnevál

A farsang hazája Itália, eredete a Római Birodalom Saturnália-ünnepéig nyúlik vissza. Ma a leghíresebb olasz farsang a két héten át tartó velencei karnevál, amely jól ismert maszkjairól is, és igazi itáliai temperamentum jellemzi. Az ünnep hamvazószerda előtt két héttel kezdődik és egy nappal előtte ér véget. Ezen a napon a város népe vízre száll, hogy ott töltsse az egész napot. A hajnalt is érdemes a vízben megérni, mert aki az Adria vizével vet magára keresztet, az egész évre mentesül a betegségektől. A velencei karnevál a mai napig sok részletet megőrzött a régmúltból: a dözse és vendégei az erkélyről üdvözlik a népet. Megszólalnak a harsonák és az ég hirtelen tele lesz színekkel, léggömbök százai repülnek a magasba, mintha Velence is szállni készülne. A Campanile tornyából a dözsepalota egyik oszlopához erősített drótkötélen lassan csúszik lefelé a papírral bevont gipszgalamb. Az emberek kiáltoznak, „Viva Venezia! Ciao Venezia!”, a galamb hasa kinyílik és hullanak a magasból a szalagok és a konfettik. Húshagyókedden, a karnevál utolsó napján búcsúznak el az emberek Karnevál Hercegétől, és ahogy az első napon mindent odaadtak neki, ekkor mindent elvesznek tőle. Hogy elűzzék a tél rossz szellemét, s hogy valójában véget érjen a mulatozás, szimbolikusan megölik a karnevált. A Karnevál Hercege élt, evett, ivott, kiszórakozta magát, de most búcsút vesznek tőle, elkísérik utolsó útjára és megsiratják. Az álarcosok kendőikkel törölgetik a szemüket, hogy kifejezzék szomorúságukat. Még bíróság elé is cipelik, rákennek minden rosszat, ami a városban történt, kiszabják rá a büntetést, majd a nép elkíséri a máglyához. A máglyánál az élő alak helyét cserél egy felöltöztetett szalmabábuval, amit aztán tűzre vetnek. A nép zokogást mímél, majd visonganak, és seprűjükkel ütik a földet: a szalmabábu jelképében az önmagukban rejlő rossztól is búcsút vesznek. A karnevál egyik fontos eleme a tűz. A megtisztulást jelképezi, tűzre teszik a rosszat, és mindenki megszabadul a bűntől. Ezzel a pillanattal a természet is kilép a télből, hogy utat engedjen az éltető tavasznak.

Gyertyaszentelő Boldogasszony napja

Február 2-án szentelik a gyertyát a templomokban. A szentelt gyertya Krisztust jelképezi, az újszülött mellett a keresztelésig gyertyát égettek, de a betegek, illetve a halottak mellett is. Ismert időjárásjóslás is kötődik ehhez a naphoz: ha süt a nap, a medve előjőve barlangjából meglátja az árnyékát és visszamegy, még hosszú lesz a tél. Ha nincs árnyék, nem tart már sokáig a hideg.

Árvácska

Az Ökotárs Alapítvány idén második alkalommal írta ki az Év Fája versenyt, melyre 92 pályázat érkezett. A Fővárosi Bv. Intézet I. sz. objektum udvarán nőtt eperfa történetével pályázott az Év Fája címére, miután az intézet egyik tisztjét megihlette a falon kívülről pottyant magból nőtt fa sorsa. Az eperfáról szóló, Árvácska című novellát beszavazták az Év Fája pályázat legjobb tizenkét története közé.

Az eredeti történet

A Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet műhelyudvarán néhány évvel ezelőtt – feltehetően egy madár által elpottyantott magból – egy eperfahusáng kezdett nőni. A gyorsan növekedő fát néhány év után biztonsági okokból visszametszették, amit minden évben megismételtek. 2008-ban a fát kivágták, 2009 tavaszán azonban a korábbi fa helyén – egy bent maradt gyökérből vagy elhulajtott gyümölcsből – új csemete sarjadt ki.

...És a mese

...Már vagy két esztendeje állt magányosan a magas falak árnyékában a belső műhelyudvaron. Minden évben nőtt egy keveset, de ahogy nőttek ágai, erősödött a törzse, úgy nőtt benne a szomorúság, úgy erősödött benne a magány nyomasztó érzése is. Valójában persze nem volt magányos, hiszen turbékoló galambok és gyakran pimasz, de mégis barátságos verebek hada látogatta nap mint nap. Csak olyankor hagyták magára, amikor az öreg vércse – aki az egyik torony boltíve alatt vert tanyát sok-sok évvel korábban – szétzargatta őket.

Árvácska. Így hívta mindenki a fiatal fát. Árvácska, mert bár egyedül tényleg nem volt sosem, árvának mégiscsak árva volt! Hogy kik a valódi szülei vagy ki ültette, senki nem tudta. Noha nem lehetett idősebb 2-3 évesnél, úgy tetszett, mintha öröktől fogva ott állna. Legalábbis a madaraknak úgy tűnt. Persze többségük 1-2 év után továbbállt, így a mostaniak már természetesnek vették a jelenlétét. Talán csak az öreg vércse, vagy az udvar porát állandóan felkavaró szél ismerhette múltját, de mivel a vércse már olyan szenilis volt, hogy az előző napokra is alig emlékezett, a szél pedig mindig kitért a válasz elől, így Árvácska lassan lemondott arról, hogy valaha is megtudjon valamit származásáról.

– Majd ha itt lesz az ideje, kis barátom! Meglásd, mindent megtudsz! – biztatta néha a szél, de többet nem árult el, ami miatt Árvácska meg is sértődött.

Persze sokáig nem tudott haragudni barátjára, hiszen a szél mindennap egy szép mesével kedveskedett neki. És nemcsak neki, hanem az udvar minden lakójának. Amikor belekezdett meséjébe, még az állandóan fecsegő verebek is elhallgattak. Mind Árvácska köré telepedtek és együtt hallgatták a kalandos történeteket, amelyek mind egy-egy fejezetet jelentettek a szél életéből.

De hiába kezdett mindennap szebbnél szebb történetbe a szél, egy idő után Árvácska gondolatai már csak saját, rejtélyes múltja körül forogtak. Néha az öreg vércse buzgó lelkesedéssel leszállt hozzá, mintha eszébe jutott volna valami, ami közelebb vinné a múltjához, de sokra nem ment ezzel Árvácska.

– Eprecске! – üdvözölte ilyenkor kitörő örömmel a vércse a kis fát, de amint eloszlottak a felvillanó emlékfoszlányok, ismét homály telepedett meszes agyára, és már arra sem emlékezett, hogy minek is örül.

– Árvácska! Árvácska vagyok! Nem ismered meg? Én vagyok az, Árvácska! – javította ki kedvesen mindig Árvácska a szenilis madarat.

– Tudom, tudom... Tudom, ki vagy! – bólogatott ilyenkor a vércse, leplezve zavartságát, és hogy elkerülje a verebek élcélődését, inkább visszarepült a toronyba, ahol általában hamar el is felejtette az udvaron esett tévedését.

– Tudod...? Hát persze! – motyogta ilyenkor keserűen Árvácska. – Hiszen én is tudom. Árva vagyok. Árvácska vagyok.

A verebek persze jól szórakoztak ilyenkor.

– Miket ki nem talál ez a vén bolond – nevettek körbeugrálva az udvart. – Eprecске? Micsoda furi név ez? Vajon létezik egyáltalán ilyen név, vagy csak az öreg kópé fejéből pattant ki? – Akár egész estig is képesek lettek volna ezzel szórakoztatni magukat, ha a szél nem vet véget gúnyolódásuknak, felkavarva az udvar porát. Így teltek a napok, és Árvácska lassan kezdett belebetegedni reménytelenségébe.

– Miért búsulsz, kis barátom? Szépen süt a nap, esővel is bőven megáld az ég, mégis úgy lógotod a fejed, mintha egy zord sivatagban lennél.

– Hiába nyúlnak mélyen a földbe gyökereim, hiába szívják fel a tápanyagot, ha a valódi gyökereim nem ismerem, ha a múltamból nem meríthetek erőt, elorsvaszt a magány.

– De hiszen nem vagy magányos! Mi itt vagyunk neked. A barátaid. És hidd el, úgy szeretünk, mint...

– Mint szülő a gyermekét? Vagy mint testvér a testvéré? Ezt akartad mondani? – csattant fel keserűen Árvácska, majd halkan hozzátette.

– Kérlek, ne haragudj! Tudom, hogy te jót akarsz, és nálad jobb barátja nem is lehetne senkinek, mégis amire vágyom, azt nem pótolhatja a barátság. Nincs se apám, se anyám. Nincs múltam se. Miféle jövő vár így rám?

A szél fájdalmasan megrándult, mintha mondani akarna valami vigasztalót, de végül némán elfordult, nehogy Árvácska észrevegye vívódását. Árvácska előtt azonban nem tudta elrejtetni érzéseit, s a kis fa rögtön rájött, hogy a szél egy titkot próbál elfojtani magában. Egy titkot, mely választ adhat származására. Egy titkot, mely enyhítheti fájdalmát.

– Kérlek, ha tudsz valamit, ne rejtsd el előlem! Ismernem kell a múltamat... még ha fájdalmas is – erősítette meg kijelentését, miután rádöbbsent, hogy talán azért nem árulja el a titkot barátja, mert egy újabb fájdalomtól szeretné megóvni. – Kérlek, barátom, mondd el, amit tudsz! – esdekelt Árvácska.

A mindig oly bölcs szél most tanácstalanul cikázott a falak közt, mintha csak újra és újra fel akarná söpörni az amúgy tiszta udvart. – Ha itt lesz az ideje, elmondom, kis barátom! – nyögte ki zavartan, és megpróbálta kedvesen megringatni Árvácskát.

De a kis fa dacosan megfeszítette magát, és nem hagyta, hogy a szél meghajlítsa.

– Ne szólíts többet a barátodnak! Ha nem árulod el azt, hogy ki vagyok valójában, ne nevezd magad a barátomnak! Mert... elmondom én neked, ki vagyok! Árvácska vagyok! – kiáltotta dühösen. – Árvácska! Így hívnak. Ez a nevem, tudd meg. Azért ez a nevem, mert... – hangja elcsuklott, és szeme megtelt könnyel –, ...mert árva vagyok!

Percekig csak némán zokogott, majd miután elfogyott minden könnye, előző napi élményével próbálta elterelni bánatáról figyelmét.

– Tegnap volt itt egy ember – kezdte szomorkás hangon. – Korábban is láttam már néha, de olyankor mindig csak átsietett az udvaron. Most viszont, mintha csak miattam jött volna. Megállt előttem és hosszan nézett. Aztán kijött a műhelyből az a bajszos férfi, aki a munkákat szokta irányítani. Nem értettem, miről beszélnek, de valamiért úgy éreztem, mintha rólam esne szó. És... mintha Eprecskének nevezett volna a férfi. Legalábbis a néma falak éppúgy sugározták a melegséget, mint mikor az öreg vércse szokta említeni ezt a nevet. Mielőtt elment, kedvesen megsimogatott. Bárcsak értettem volna, miről beszélnek! Bárcsak tudnám ki is az az Eprecske!

A szél felkapta fejét az ismerős név hallatán. Megkönnyebbülten elmosolyodott, mert ő tudta, miről beszélhetett a két férfi. Oh, mióta várta már ezt a beszélgetést! Végre feloldhatja titkát!

– Elérkezett az idő! – súgott sejtelmesen Árvácska fülébe. – Ma egy különleges történetet mesélek el! Egy történetet, mely Eprecskéről szól!

– Eprecskéről?! Hát valóban létezik?

– Hallottátok? A szél ismét mesélni fog! Eprecskéről fog mesélni! – kiáltottak izgatottan a verebek. A hír futótűzként terjedt az udvaron, és hamarosan a környék minden madara Árvácska köré gyűlt.

– Sok-sok évvel ezelőtt egy fáradt madár egy különleges magot pottyantott ki csőréből – kezdett történetébe sejtelmesen a szél. – Egy eperfa magját. Sajnos, a mag egy börtön udvarára pottyant, ahol nem sok esélye maradt a túlélésre. De ez a mag maga volt az élni akarás. Tele volt életerővel, reménnyel és szeretettel, így nem adta fel, és gyökeret vert a börtönudvaron lévő egyik sarokban régről meghagyott földszigeten. Így született Eprecske.

Az első években nem zavarta, hogy egy börtön lett otthona, hiszen kedves természete révén rengeteg barátra tett szert, és mivel ő sem zavart senkit a börtönben, így gyors növekedésbe kezdett. Ezt a növekedést azonban már nem nézték jó szemmel a foglárók. Eprecske ugyanis olyan szép nagy lombkoronát öltött magára, amely eltakarta az udvar mellett álló őrtornyot és a falra szerelt kamera látóterét. Bizony nem is sokáig büszkélkedhetett terebélyes lombzatával. Egy szomorú napon leveleit letépdelték, ágait visszavágták.

Sokan nem adtak volna egy lyukas garast sem az életéért, de ő nem adta fel és a következő évben ismét zöld ruhában pompázott. Hiába figyelmeztették barátai, hogy ne nőjön tovább, ő meg akarta mutatni magát. Azt gondolta, díszes lombkoronájával el tudja kápráztatni az öröket, akik majd hálásak lesznek a nagy melegben szolgáltatott árnyékért.

Tévedett.

Ágait ismét lekaszabták, és ő ott állt megcsonkítva a perzselő napon reményt veszítve, várva végzetét. Senki nem tudta, életben maradt-e. A következő tavasszal, amikor a kinti fák már rég zöldbe öltöztek, Eprecске még mindig ugyanúgy csonkán, csupaszon állt, ahogy előző évben otthagyták. Barátai már kezdtek lemondani róla, amikor egy szürke esős hét után apró, zöld hajtások jelentek meg elgyötört testén.

Az udvar minden lakója vidám táncba kezdett az örömhír hallatán. Csak Eprecске nem tudott örülni az újabb lehetőségnek, melyet az élettől kapott. Tudta, hogy a növekedés a természete, és ez ismét magával hozza majd a gyilkos pengéket, melyekkel ágait visszavágják. És valóban. Hiába hozott abban az évben Eprecске már gyümölcsöt is, melyet a szigorú foglárók is jóízűen kóstolgattak, a parancs megszületett:

A fát ki kell vágni.

A kijelölt napon azonban akkora szél támadt a semmiből, hogy az udvar mellett álló őrtorony is belerokkant. A düledező torony elbontásáig senki nem mehetett az udvarra, így Eprecске nyert egy kis időt. Ekkor történt, hogy a torony bontását felügyelő százados, meg-sajnálva a hányatott sorsú fát, kérvényezte a parancsnoktól, hogy hadd vigye el azt falujába, ahol ismét elültetné. Így szabadult Eprecске a börtönből, így lett szabaddá az élni akarás fája.

– Gyönyörű mese volt! – szípgotak a verebek könnyeikkel küszködve. – Gyönyörű mese!

– Gyönyörűnek valóban gyönyörű, de mesének nem mese! – szállt le hirtelen az öreg vércse az ámuldozó madarak közé, akik hirtelen annyira megszeppentek, hogy még elmenekülni sem tudtak. De nem is kellett félniük, mert a vércse most nem vadászni jött. Öreg szeme boldogságtól csillogott. – Már emlékszem! Mindenre emlékszem! – nézett körbe vidáman. – Tudjátok meg hát, amit most hallottatok, nem mese volt. Eprecске valóban létezett! Itt nőtt ezen a börtönudvaron. Pont itt, ahol most Árvácska áll. És, mielőtt ki akarták vágni, itt hullajtotta el mézédés gyümölcskönnyeit, melyből Árvácska kinőtt. Árvácska, aki – most már tudjátok – csak nevében Árvácska.

– Éljen, éljen! Éljen Eprecске! – ujjongtak a verebek.

– Éljen, éljen! Éljen Árvácska! – örvendeztek a galambok.

– És mi van most Eprecskével? – kérdezte a meghiúsultságtól könnyes szemmel Árvácska.

– Ő köszöni, jól van. Sokat gondol rád, és már nagyon várja, hogy ősszel végre téged is mellé ültessen a százados, aki a minap nálad járt
– felelt mosolyogva a szél vidám táncba kezdve.

Zsák, zsák, telizzák

A Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet I. sz. objektumában a Mikulás a nagycsaládos fogvatartottak gyermekeinek hozott zsákjában boldogságot, hiszen a gyerekek a várva várt találkozás mellett a Mikulás csokoládéinak is örülhettek. Egy kicsit olyan volt, mint otthon: amíg a szülők beszélgettek, a gyerekek a játéksarokban játszottak és kerek szemmel hallgatták a Mikulás meséit.

A Balassagyarmati Fegyház és Börtönben az elítéltek műsorral várták az intézetükkel együttműködő intézményekből érkezett gyerekeket: zenés, verses összeállítás-sal és apró ajándékokkal hozták el a Mikulást a Reménysugár Gyermekeketthon lakói, valamint a Kiss Árpád Általános Iskola tanulói számára.

A Kalocsai Fegyház és Börtön színjátszó csoportja a Nagyasszonyunk Katolikus Intézmény Óvodájának meghívására játszotta el a „Jön a Mikulás” című színdarabot. A fel-lépés fergetegesre sikerült, így kétszer is el kellett ismételni, először az óvodásoknak, majd a kisiskolásoknak, mind a 143 gyermeknek. A műsor végén az óvodások Mikulás-sapkákat kaptak ajándékba, melyet a fogvatartottak készítettek. A lelkes apróságok örömmel fogadták és vastappsal hálálták meg a műsort és az ajándékokat.

Tízéves a Gyűjtő kápolnája

Tíz év hosszú idő, különösen egy büntetés-végrehajtási intézetben, az intézet dolgozói ezért próbálják hasznos programokkal, tevékenységekkel motiválni a fogvatartottakat.

A bent eltöltött idő minőségének javítására kezdeményezték a kápolna létrehozását is, amely a Magyar Evangélikus Börtönmisszió és a Magyar Testvéri Börtöntársaság segítségével tíz évvel ezelőtt létre is jött. A jubileumot decemberben ünnepelték meg a kápolnában.

Az intézet kápolnája az eltelt tíz évben a találkozások helyévé vált, mely több elítéltnak az életét is képes volt megváltoztatni. Erről számolt be az a két szabadult fogvatartott is, akik ugyan nehéz szívvel lépték át ismét a börtön kapuját az ünnepség napján, mégis fontosnak tartották, hogy itt tegyenek tanúbizonyságot megtérésükről, és arról, hogy az Istenbe vetett hitük visszavezette őket a társadalomba és családtagjaik körébe, akik korábban megtagadták őket.

Az ünnepségen a fogvatartottak a közönség soraiban hallgatták a történeteket és a köszöntőket, míg néhányan egy-egy bibliai történetet adtak elő.

A jubileumi ünnepen több egyházi méltóság is tiszteletét tette, köztük *Bölcskei Gusztáv* püspök, a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkes elnöke, valamint a missziós csoportok képviselői.

A kápolnaszentelőn kiállították *Böröcz Márta* keramikus bibliai témájú munkáit is.

Adventi kalendárium és gyertyagyújtás Kalocsán

Kalocsán nagyon készültek a karácsonyra. Az intézet énekkara idén is részt vett a város sétálóutcájában és a Szentháromság téren megrendezett adventi műsoron. A meghitt közösségi esemény a kalocsai óvodások szavalatával vette kezdetét, majd a bv. intézet kórusának éneke alatt meggyújtották az adventi koszorú második gyertyáját. Kalocsa város polgármestere a helyszínen köszöntö meg az intézet énekkarának ismételt részvételét.

Az intézet, immár harmadszor, részt vett az adventi kalendárium készítésére kiírt pályázaton is. Az idei pályázatra két női fogvatartott készített adventi kalendáriumot, a fa képeretben lévő sólisztgyurma-figurákat vízfestéssel, gyöngyökkel és körömlakkal díszítették. Az alkotásokat a Karácsonyi forgatag című rendezvényen, Kalocsa sétálóutcájában is kiállították.

Adventi hangverseny a Csillag börtönben

Hetedik alkalommal adtak koncertet a Csillag börtön dísztermében a Király-König Péter Zeneiskola művészstanárai a fogvatartottaknak, az intézet dolgozóinak és a meghívott vendégeknek. A koncertsorozat ötlete a nyáron elhunyt *Fekete Márta* zongoraművésztől származik. Rá egyperces néma felállással emlékezett a hangverseny közönsége. A teltházas rendezvény hallgatóit *dr. Kiszely Pál* intézetparancsnok köszöntötte, ezután *Farkasné Pap Erika* gordonkaművész mesélt zenetörténeti érdekességekről, majd *Liszt Ferenc*, Fauré és Tartini művei csendültek fel. Az előadás végén a fogvatartottak saját kezűleg készített kispasztikákat ajándékoztak a fellépőknek.

Pálhalmán megmutatták: Ki mit tud?

A tehetségkutató versenyek nem csak a tévécsatornákon, hanem a börtönökben is rendkívül népszerűek. Többször adtunk már hírt olyan versenyről, ahol a fogvatartottak megmutathatták, milyen produkcióval tudják lenyűgözni társaikat és a zsűrit. December 14-én a Pálhalmi Országos Bv. Intézetben is Ki mit tud?-ot szerveztek, amelyet a Hír TV kamerái is rögzítettek.

Balázs Péter bv. ezredes, a Pálhalmi Bv. Intézet parancsnoka a művészetek, a kultúra és a sport iránt elkötelezett ember. Sokáig néptáncolt, lovaglótudását számos lovas gálán és a Hídember című filmben is bizonyította. Az általa vezetett intézet női együttese megnyerte a tavasszal megrendezett II. Liszt Ferenc Autentikus Zenei Fesztivált.

A parancsnok a megnyitón elmondta, hogy a fogvatartottak között számos jó képességű, tehetséges ember van. A kezdeti zárkózottságot megtörve, a közös próbák során megnyílnak a fogvatartottak, miközben fejlesztik az egymás és a produkció iránt érzett felelősségüket is. Beszélt arról is, hogy a Hír TV-val való együttműködésnek rendkívül örül és nagyon jó munkakapcsolatot alakult ki a szerkesztőkkel.

A televíziós adásba kerülő produkciókat a nevelők, illetve az intézet vezetése választotta ki. A zsűrit az intézetparancsnok, Arató László,

Ezután Törköly Szilvia Mónika, Jónás Szabina és Balogh Hajnalka következett, akik az Öregedés című bohózatot adták elő, melyben az elhallásokon alapuló félreértésekre épültek a poénok. A palesztin származású Ali Mohamed életéről és a család hiányáról reppelt arab nyelven. A zsűri értékelésében meg is említette, hogy az érzelmi töltet átívelt a nyelvi korlátokon.

Nagy Natasa és Raffael Ottília autentikus roma dalokat adott elő, a két csinos lány nagy tapsot zsebelhetett be. Ezután az Így élünk című bohózat következett tucatnyi női elítélt előadásában. Történetükben egy szegény ember a bűn útjára lépett, majd a börtönben a hit segítségével sikerült megszabadulnia korábbi rossz életétől. R. J. Michael Jackson Thrillerjének zenéjére táncolt electric boogie koreográfiája sok saját elem mellett a ma már klasszikus Jackson-klipet idézte. Az utolsó fellépő a Gíglók zenekar volt, akik autentikus cigányzenéjükkel pezsdítették fel a közönséget.

a Hír TV szerkesztő-riportere, valamint Simon Tibor fogvatartott alkották, a műsorvezető Kisléghi-Nagy Rudolf, a Hír TV szerkesztő-műsorvezetője volt.

Megérintették a közönséget

Elsőként a mélykúti alegység női kórusa egyházi témájú énekeket adott elő, amelyet Oláh László lelkész úr erősített. Ezután a Szenczi Viktor, Kalányos László és Farkas Béla által alkotott Slábertenger Formáció következett, a Piramis együttes Ha volna két életem című dalával, amely mélyen megérintette a közönséget. A melankolikus hangulatot azonban egy Váradi Roma Café egyveleggel szempillantás alatt elűzték a zenekar tagjai.

Nagy Sándor lassú legényes tánca hatalmas sikert aratott, mivel az 51 éves előadó húszéveseket megszégyenítő dinamikával tárta elő tánctudását. Negyedikként Tajti Árpád lépett a színpadra, aki József Attila Hetedik című remekét adta elő, Babai Győző gitárkíséretével. Halk moraj jelezte, hogy nem akármilyen produkcióra számíthatunk, a költőóriás rímei el is értek a közönséghez, egy emberként harsogták: „...a hetedik, te magad légy”.

Így élünk

A megmérettetés végén a zsűri nyílt őszinteséggel bírálta a produkciókat. Simon Tibor elmondta azt is, hogy nagy megtiszteltetés számára, hogy az intézet parancsnokával és a Riasztás riporterével együtt bírálhatta a produkciókat.

Eredményhirdetésekor Arató László megemlítette, hogy rendkívül nehéz egy bohózatot összehasonlítani egy modern táncsal, vagy egy *József Attila*-verset egy legénnyessel. Azonban a művészi értékek előtt tartása mellett figyelték a közönség reakcióit is, és megpróbáltak igazságos döntést hozni. Az első helyezést végül a mélykúti lányok *Így élünk* című bohózata, a második helyezést Nagy Sándor lassú legényes tánca, a harmadik helyezést a Slábertenger formáció szerezte meg. *Horváth Edina*, a nyertes produkció főszereplője elmondta, hogy csapatuk két hét alatt tanulta be a darabot, ő azonban csak három napja csatlakozott a társulathoz, amikor a korábbi főszereplő lebetegedett. A színészettel azonban a jövőben is szeretne foglalkozni, a következő *Ki mit tud?-ra* is biztosan beneveznek társaival. Nagy Sándor elárulta, hogy dinamizmusát a táncnak köszönheti: 36 éve táncol, különösebb felkészülést nem igényelt produkciója. Senczi Viktor, a Slábertenger formáció énekese kérdésünkre el-

mondta, hogy jövő tavasszal a csapat mindegyik tagja szabadul, terveik szerint a jövőben a vendéglátóiparban szeretnének érvényesülni. A megmérettetésen való részvételért minden fellépő oklevelet kapott. A közönségdíjat a bernátkúti Gigolók nyerték el, míg kiemelkedő egyéni teljesítményéért Nagy Natália vehette át a zsűri különdíját.

B. Zs.

Elítéltek gyűjtöttek a dévai árváknak

A Csillag börtönben büntetésüket töltő fogvatartottak nyár óta gyűjtik az élelmiszert a Dévai Szent Ferenc Alapítvány árváinak, melyet december 5-én adott át az elítéltek nevében *Böjte Csaba* ferences szerzetesnek dr. Kiszely Pál intézetparancsnok. Böjte atya találkozott a fogvatartottakkal, és saját életéből hozott példákat arra, hogy elszántsággal még a kilátástalan helyzetekből is talpra lehet állni. Megilletődve vette át az egyik fogvatartott ajándékát, amelyen az atya egy kisgyermeket tart a kezében, hiszen, mint mondta, sohasem készült róla festmény.

Szent Miklóssal ismerkedtek Szirmabesenyőn

Mikulás napján Orosz Atanáz püspök látogatta meg a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet szirmabesenyői telephelyét, ahol fiatalok fogvatartottakkal találkozott. Az intézeti verses, zenés műsorral és ajándékkal fogadták a püspököt, aki meleg szavakkal köszöntötte az egybegyűlteket, majd *Szent Miklós* életéről mesélt. Nem jött üres kézzel: a program végén valamennyi fogvatartottnak ajándékot adott át.

Lesz – Vigasz Kalocsán

A kalocsai intézetbe a Kemeneshőgyérsi Faluvédő Egyesület Lesz – Vigasz férfikara és a kemenesszentpéteri Bíborvirág néptáncsoport vitt adventi vidámságot nótáival, dalaival és táncaival. A néptáncsoport temperamentumos üveges tánccal is megörvendeztette a fogvatartottakat, amelyért természetesen vastaps volt a „fizetség”.

Éden-karácsony Debrecenben

A Hajdú-Bihar Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben a Debreceni Nagytemplom Református Egyházközség Éden zenekara adott koncertet az adventi készülődés jegyében. A koncert után *Vad Zsigmond*, Debrecen egyházmegye esperese tartott lélekemelő istentiszteletet több mint száz fogvatartottnak. A program zárásaként az esperes úr és az Éden zenekar tagjai ajándékokkal és Mikulás-csomaggal ajándékozták meg a jelenlévőket.

Szentmise Balassagyarmaton

A balassagyarmati Szent Mihály-börtönpolna felszentelésének második évfordulója alkalmából, advent harmadik vasárnapján dr. Kiss-Rigó László, a szeged-csanádi egyházmegye megyéspüspöke mutatott be szentmisét az intézetben. A szertartást a Mária Rádió is sugározta.

Veszprémi kiállítás

A Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben a karácsonyi programok megnyitója volt a *Földesi Erzsébet* festményéből összeállított kiállítás, amelyen K. Csaba elítelt is lehetőséget kapott festményeinek bemutatására.

Maradandó alkotások a tiszalöki börtön falain

A tiszalöki intézetből szeptemberben szabadult elítélt otthagyta a névjegyét az intézet falain: ő „festette ki” a börtön-kápolnát, a színháztermet és a bírói helyiséget. A szárnyait bontogató művésszel a börtönéletről és szabadulása utáni terveiről beszélgettünk.

Megviselte a börtönélet?

Három napom van hátra, 2007 májusától sok-sok napon vagyok túl, s természetesen örülök annak, hogy eljött a szabadulás ideje. Igyekszem előre tekinteni, ami volt, abból tanulni és a múltat végleg magam mögött hagyni.

Hogy megviselt-e? A bezártság rossz, de ha visszanezék, látom, hogy 18 esetben kaptam jutalmat és egy fegyelmi eljárás volt ellenem – akkor is festéket akartam felvinni a zárkába –, és végeredményben tartalmasan és sok mindennel gazdagodva töltöttem le a büntetésem.

Tervek, lehetőségek szabadulás után?

Fóton van egy imaterem vagy kápolna, amely felújításra vár, illetve Óbudán egy lakás, amelyet irodahelyiséggé kell átépíteni egy érdekképviselői szervezet részére. Ez teljes belső és külső felújítást jelent. Mivel a szobafestőszakma mellett gyakorlatom van burkolásban, belsőépítészeti munkákban, ezért ezen a területen dolgozom szabadulásomat követően. Hozzáteszem, ehhez az idebenn végzett munkáim nagyon jó referenciának bizonyulnak.

Hogyan, mikor kezdődött kapcsolata a festéssel?

Gyermekkoromban 12 évesen már egy olyan brigádnak lehettem a tagja, akik többek között a leveleki, besenyődi kastélyokat is renoválták, itt segédkeztem és találkoztam először az ilyen típusú munka sokrétűségével és kihívásaival. Később már ipari tanulóként a budapesti Gellért Szálló halljában és egyéb helyiségeiben dolgoztam a stukkók renoválásánál, illetve ekkor ismerkedtem meg a szekkofestéssel mint technikával.

Ez utóbbi mit takar pontosan?

Az ún. freskófestészet esetén a festő készíti elő a friss vakolatot, majd erre viszi fel az alkotást. Ma ennek a garanciája – a modern eljárások, a kvarcvakolat, az antik mészkalk alkalmazása miatt – kb. 120 év.

A szekkofestés esetén száraz felületre történik az alkotások felvitele. Természetesen itt is elő kell készíteni a felületet, és ez még ebben az új börtönben is rengeteg munkával járt.

Mindig is érdekelt a művészettörténet, amely arra is megtanított, hogy így mindaz, ami megjelenítésre kerül, egy alaposan kidolgozott és folyamatosan csiszolt technológia alkalmazásán is múlik.

Kapott korábban máshol is hasonló feladatokat büntetése ideje alatt?

Kimondottan ilyet nem, de korábbi fogvatartásom alatt Sátoraljaújhegyen kezdtem képeket festeni. Mivel többször részt vettem az épület karbantartási munkálataiban, ezért amolyan jutalomként engedélyezték ennek a kialakítását, és azt, hogy naponta alkothassak. Egy zárkát átalakítottunk műhellyé, én készítettem a börtön első festőállványát és rajztábláit, amelyeket tudomásom szerint ma is használnak.

Hogyan kezdődött a „tiszalöki karrier”?

Korábbi nevelőm látta és ajánlotta a vezetőség figyelmébe képeimet, majd lelkészünk, Éles György – akit már Újhelyből ismertem – megkeresett, hogy lenne-e kedvem a kápolna falainak megfestéséhez. Elmondta az elképzeléseit, az ötleteit, én vázlatokat készítettem, és a parancsnok úr, valamint az üzemeltető engedélyét követően 2008 őszén hozzákezdhettem a munkához.

Ezek tehát teljesen önálló alkotások?

Igen. Több bibliai jelenet megjelenítése került a fehér falakra, így például a betlehemi éjszaka, Saul megtérése, Mózes a csipkebokor

előtt és Jézus keresztre feszítése. A másik kápolnában pedig a 12 apostol és Jézus alakja az a kompozíció, amelyet önállóan terveztem és készítettem el.

Milyen technikát alkalmazott?

Általában a vázlataim alapján megrajoltam az alakokat, majd ezt követően festettem meg a jeleneteket. A korábban rajzolással, grafit-tal elsajátított technikák most nagyon jól kamatoztak, hiszen ilyen nagy felületen nem volt alkalmam festeni, de most a szekkofestészet minden részletében lehetőségem nyílt a folyamatos gyakorlásra, fejlődésre.

Vannak kedvenc alkotásai?

A bv. bírói tárgyalások részére kijelölt helyiségben található kompozíció talán az egyik legkedvesebb alkotásom. Ezek a képek Feszti Árpád műveinek másolatai, az eredeti táblaképek a Fővárosi Bíróság épületében találhatóak. Azt gondolom, hogy összehatásában sikerült a hely rendeltetéséhez, szelleméhez méltóan elkészíteni a képeket és az azok keretétől szolgáló egyéb elemeket. De ugyanez mondható el a színházteremről, amely a páholyszerű keretekkel, a görög múzsák szobraival, a romantika korszakának történelmi témájú festményeivel, a honfoglalás kori tarsolylemezek és egyéb díszek megjelenítésével valóban színházterem hatását kölcsönzi a helynek.

A festészet az egyeduralkodó vagy érdekli más technika is?

Valójában a gipszből készített tárgyak irányába haladok, ezekkel szeretnék a jövőben foglalkozni. Belsőépítészeti is ennek az

alkalmazására lesz inkább lehetőségem, de ettől függetlenül is ebben szeretnék fejlődni leginkább. Itt a börtönben kaptam hozzá igazán kedvet, és már volt is egy gipszből készített pályamunkám. A Nemzetközi Testvéri Börtöntársaság Art in Prison II. 2010-es albumában még a Sabbath c. festményem kapott helyet, de a 2011-es pályázatára már két festmény mellett egy Justicia nevezetű gipszkompozíciót is elküldtem.

Úgy érzi maradandót alkotott?

Igen. Igaz, hogy egyes képek valamely jelentős festő munkájának másolatai, de az, ahogyan itt együtt megjelennek és a környezet, amelybe beágyaztam őket, úgy gondolom, éppúgy értéket képviselnek, mint maguk az alkotások. Mivel ezek a falak még sokáig állni fognak, azt hiszem, nem utolsó szempont, hogy egyféle esztétikai élményhez is juttatják mindazokat, akik megfordulnak ezekben a helyiségekben.

Utolsó szó jogán?

Minden túlzás nélkül mondhatom, hogy mindaz, amit idebenn elvégezhettem, egyrészt értelmes időtöltést biztosított, így az árthatmas hatások nem érvényesültek, másrészt a további életemet is meghatározó folyamatos szakmai fejlődésre volt lehetőségem. Mindezért köszönetem szeretném kifejezni mindazoknak, akik ebben közreműködtek. Nevelőimnek, lelkészeimnek, a kft. vezetésének az anyagok, eszközök biztosításáért, és természetesen az intézet parancsnokának. Hasonlóan sikeres munkát kívánok utódoknak, aki átveszi és folytatja az általam megkezdett munkákat, mert falfelület még bőven van idebenn.

Rockopera a Venyigében

Ahogy arról lapunk is beszámolt, tavaly volt az ősbemutatója a balassagyarmati intézetben az irgalmas samaritanus témáját a börtönök világa szemszögéből feldolgozó rockoperának, melyet novemberben a Fővárosi Bv. Intézet színpadán is bemutattak. Az előadás végén vastaps rázta meg a börtön falait.

Nem mindennapi szerzőcsapat és nem mindennapi fellépők: a darab szövegét balassagyarmati rabok írták, zenéjét *Darvas Ferenc*, Liszt-díjas zeneszerző és *Fellegi Ádám*, nemzetközi híru zongoraművész komponálta, aki idén is ott ült a zongora mellett. „Korábban is adtam koncertet a balassagyarmati börtönben, és a parancsnok úr felkért, hogy a rabokkal együtt csináljunk egy darabot. Nehéz volt a két hónapos próbaidőszak, de megérte” – mondta a darab születéséről a zeneszerző.

A helyszín most a Venyige utca. A balassagyarmati börtön Szent Dávid Zenekara és Irodalmi Színpada fellépésén vagyunk, a Fővárosi Bv. Intézet III. objektumában.

A bibliai példázatban egy utazót megtámadnak, kirabolnak és ott hagynak az út szélén. Egy farizeus és egy levita pap is elmegy mellette anélkül, hogy segítene, végül egy samaritanus könyörül meg rajta, és a zsidó–samaritanus ellentét ellenére segít neki. A bibliai

időkben a samaritanusok a zsidók szemében megvetett eretnekeknek számítottak. A történet a hátrányos megkülönböztetés elleni példabeszéddé vált. A „samaritanus” szó a köznyelvben is a nagylelkű, irgalmas szívű embert jelenti.

A mai történet szerint az egykor korrupt vámszedőt kirabolják, az egymás után érkező papok sorra utasítják el a meggyötört főhóst. *Béla* alakítja azt, aki megszánja a bűnbe esett vámszedőt. Ő a próbák előtt kimondottan problémás rab volt, közel harminc fegyelmit szedett össze, ám a darab hatására megváltozott. Remélni lehet, hogy a közönségre is úgy hat a darab, mint az előadókra.

Az előadás végén felcsendült a finálé sokat mondó refrénje: „Nem vagyok bűnös, nem vagyok bűnös, senki sem bűnös! Nem vagyok ártatlan, nem vagyok ártatlan, senki sem ártatlan! Csak a jóistennél van az ítélet joga.”

SPORT, 2011

Idei utolsó sportrovatunkban az elmúlt hónapok fontosabb történéseit elevenítjük fel, valamint kiemelkedő sportolóktól elhangzott idézetekkel búcsúztatjuk a 2011-es évet.

Gera Zoltán – elátkozott év

A magyar válogatott csapatkapitánya egész biztosan szeretné elfeledni a 2011-es esztendőt. Egyik legjobbunknak májusban a bokája sérült meg. A rehabilitációt már régi-új csapatában, a West Bromwich Albionnál folytatta. Novemberben végre ismét pályára léphetett, második meccsén gólpasszt is adott, azonban a balszerencse ismét elérte őt. A Tottenham elleni bajnokin kifordult a bal térdje, így ismét több hónapos kényszerpihenő vár rá.

Forma-1: ki állítja meg Vettelt?

A világbajnoki címét már előre bebiztosító, immár kétszeres világbajnok második helyen ért be az idénzáró brazil nagydíjon, míg csapattársa az élen zárt. Ezzel az eredménnyel a Red Bull csapata az egyéni és konstruktóri vb-címet is begyűjtötte. A következő idényben azonban újabb kihívója akad: *Kimi Räikkönen*, a 2007-es győztes visszatér a száguldó cirkuszba, aki a Lotus csapatát fogja erősíteni.

Újabb bundabotrány

Tovább gyűrűzik a fogadási csalások története. Az elmúlt hónapban a Vasas két futballistáját vették őrizetbe. Nemrég pedig *Aczél Zoltán*, a Haladás vezetőedzője nem térhetett haza csapata Videoton elleni meccséről, mivel a rendőrség már a játékoskijáróban őrizetbe vette. Meg nem erősített információk szerint Aczélt volt játékosai mártották be. Azóta szabadlábon védekezik.

Erdei Zsolt – szilveszter bunyó nélkül

Kézserülés miatt elmarad *Erdei Zsolt* címmérkőzése az Egyesült Államokban. Bunyósunk úgy nyilatkozott, élete egyik nagy lehetőségétől esik el, azonban az meg sem fordult a fejében, hogy befejezze pályafutását. „Én így nem akarom abbahagyni, ha kell, akkor inkább fél kézzel bokszolok, de ez egy nagy butaság lenne. Bennem még annyi van, hogy ha ez nem jön a felszínre, és nem tudom kihozni magamból, akkor egész életemben bánni fogom.” – monda Erdei.

NB I. – szezonfelező és edzőkeringő

Az őszi idény végén a Debrecen áll az élen, őt követi a Győr és a lassan magára találó Videoton. Az eddigi mérkőzések alapján a Diósgyőr és a Pécs egyértelműen meglepetéscsapat, a két együttes újoncként az 5. és 6. helyen áll. Az idény legnagyobb csalódását a győzni képtelen Zalaegerszeg okozta. A két ősi ellenfél, a Ferencváros és az Újpest eddig felemás teljesítményt nyújtott. Előbbi talán megindult előre, azonban a Magyar Kupából idejekorán kiestek.

Ha a bajnok kiléte még nem is dőlt el, az biztos, hogy egyik edző sem tervezhet hosszú távra, ha csapata hullámvölgybe kerül. Az idei szezon eddig hét edzőt „fogyasztott” el. Az Újpest, a Vasas, a Zalaegerszeg, a Pápa, valamint a Kecskemét is megköszönte az idénykezdő edző munkáját, míg a Ferencvároshoz kétszer is váltottak.

EURO 2012 – „halálcsoport” a nyári foci Eb-n

Kisorsolták a lengyel–ukrán közös rendezésű labdarúgó Európa-bajnokság csoportjait. A házigazdák közül az előbbi nem panaszkodhat, míg az utóbbinak Angliával, Svédországgal és Franciaországgal is meg kell küzdenie. Az Eb „leggyilkosabb” csoportja egyértelműen a „B” jelű négyes, ahol Hollandia, Dánia, Németország és Portugália küzd a továbbjutásért.

Időtálló idézetek

„Az ember természetesen sokszor nyerni akar, de néha közbejönnek dolgok, amiket utólag már nem tudsz megváltoztatni. Ez történik a technikai sportokban is.” (*Sebastian Vettel*)

„Egy öregfiú visszatért, ez ilyen egyszerű.” (*Michael Schumacher*)

„Mindenkinek szüksége van sikerélményre is, hiszen éppen ez lendít át a bizonytalanságon, a holtpontra.” (*Kemény Dénes*)

„Pályafutásom során több mint kilencezer dobást elhibáztam, vesztettem csaknem háromszáz mérkőzésen. Huszonhatszor vétettem el a rám bízott, győzelemhez szükséges utolsó dobást. Újra és újra hibáztam az életemben. Ezért tudtam mindig előrelépni.” (*Michael Jordan*)

„Győzni sohasem könnyű, de megpróbálni azért érdemes.” (*Kimi Räikkönen*)

„Egyfolytában megyek tovább és tovább, hogy megtanuljam a saját testi és szellemi korlátaimat. Ez nekem az élet útja.” (*Ayrton Senna*)

Sövény Hunor

Jogi kérdezz-felelek

Januártól minden elítélt köteles munkát végezni. Jogi ismeretterjesztő sorozatunkban most az új kötelezettséget előíró jogszabály legfontosabb tételeit, valamint az egyéb, elítéltekre vonatkozó, 2012. évi változásokat ismertetjük.

Hallottam, hogy jövőre minden rabnak kötelező lesz dolgozni. Igaz ez?

Igen. A kijelölt munkát eddig is minden elítélt köteles volt elvégezni, de 2012. január 1. napjától konkrétan kimondja majd a törvény, hogy az elítélt köteles munkát végezni.

Én eddig iskolába jártam, ha kötelező lesz mindenkinek dolgozni, akkor most abba kell hagynom?

Nem. A törvény felsorolja azokat, akik mentesülnek a munkavégzés alól, így aki tanköteles, aki munkaképtelen, vagy nyugdíjas, továbbá az a nő, aki 6 hónapos terhes, vagy aki gyermekét a büntetés-végrehajtási intézetben gondozza, annak nem kell dolgoznia.

Hogy fognak mindenkinek munkát adni januártól?

Több megoldás lehetséges. Egyrészt maga az intézet is adhat munkát például a konyhán vagy a karbantartóknál, másrészt (ahogy eddig is) vannak a büntetés-végrehajtás rendszerébe tartozó gazdasági társaságok, pl. Kalocsán a varroda, Balassagyarmaton az Ipoly cipőgyár stb., és az ott végzett munka bv.-s munkának minősül. Harmadik megoldás pedig a „külsős” gazdálkodó szervezetnél dolgozó elítélt, pl. akit az önkormányzat foglalkoztat temető vagy park gondozására stb. Megjegyzendő, hogy a bevezetni tervezett „önellátó” büntetés-végrehajtás megvalósulása esetén a gazdasági társaságok és ezzel a munkahelyek száma várhatóan jelentősen emelkedni fog.

Kénytelen leszek bárhol, akár az intézetben kívül is dolgozni?

Nem. Intézetben és a bv.-s gazdasági társaságokon kívül más munkahelyen csak akkor dolgozhat az elítélt, ha azzal a munkahellyel a bv. intézet előzetesen szerződést kötött, és az elítélt írásban hozzájárul a „külsős” cégnél történő munkavégzéshez.

Mi van, ha nem járulok hozzá, hogy külső munkahelyen dolgoztassanak?

Mivel kötelező dolgozni, ezért ilyen esetben be fogják osztani a bv. intézet saját munkahelyeire, ahhoz ugyanis nem kell hozzájárulás. Te-

hát, ha nem járul hozzá ahhoz, hogy más cégnél dolgozzon, akkor az intézetben vagy ezek gazdálkodó szervezeteinél fog munkát végezni.

Mi történik, ha hozzájárulok, de később meggondolom magam?

Csak a büntetés-végrehajtáson kívüli munkához kell hozzájárulás, az intézetben belül és a direkt erre a célra alapított cégeknél (ilyen pl. a kalocsai bv. intézet varrodája) nem kell. Tehát, ha valaki vállalja a büntetés-végrehajtáson kívüli cégnél való munkát, de később ezt visszavonja, akkor a rendes felmondás szabályait kell vele szemben alkalmazni, ami azt jelenti, hogy felmondási ideje 30 nap, melynek felét köteles munkában töltöni. Így azt, aki meggondolja magát, attól kezdve, hogy ezt írásban bejelentette, 15 nap múlva le fogják váltani, addig azonban köteles tovább dolgozni.

Milyen változás lesz még jövőre?

A kötelező munkavégzésen kívül szigorodnak a kedvezmények feltételei.

Nem kaphat eggyel enyhébb fokozatot és enyhébb végrehajtási szabályt sem az, aki erőszakos többszörös visszaeső, de az sem, akit bünszervezet tagjaként ítélték el.

Ki nem kaphat jövőre enyhébb fokozatot?

Egyrészt az, aki erőszakos többszörös visszaesőnek minősül, tehát legalább háromszor személy elleni erőszakos bűncselekményt követett el. Ilyen az emberölés mellett a testi sértés, garázdaság, önbíráskodás, személyi szabadság megsértése, kényszerítés, erőszakos közöszlész, szemérem elleni erőszak, zsarolás, de a hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy elleni erőszak is. Összesen több mint 30 bűncselekmény tartozik ide.

Másrészt ki van zárva a kedvezményből az is, aki bünszervezet tagja volt, tehát legalább két társával hosszú időn át, összehangoltan, szándékosan követett el súlyos, 5 évnél hosszabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményeket (pl. rablást). Ez ugyanis bünszervezetnek minősül.

(Sorozatunkat a következő számban folytatjuk.)

Különbségkereső

A két képben öt különbség van elrejtve, keresse meg!

Tudta-e?

Csendes éj

A karácsony hangulatához ugyanúgy hozzátartozik a Csendes éj, mint nekünk, magyaroknak a bejgli. A dalt 1818-ban írta egy osztrák pap, *Joseph Mohr*. A karácsony előtti napon ugyanis eltörött a templom orgonája. A pap a karácsonyt nem tudta ünnepi zene nélkül elképzelni, így buzgón nekiült egy olyan dal írásának, amelyet az orgona hiányában a templom kórusa is előadhatott. Másnap abban a templomban csendült fel először a *Stille Nacht*.

Találós kérdések

1. Egy kis házban öt kis szoba sorakozik szépen, öt kis ember bújik oda melegedni télen. **Mi az?**
2. Zöld istállóban fekete lovak piros szénát esznek. **Mi az?**
3. Melyik kör lehet szögletes?
4. Szürke szárnyú nagy madár, szürke lesz a nagy határ, ha ősszel a földre száll. **Mi az?**
5. Édesanyád gyermeke, de neked nem testvéred. **Ki az?**
6. Két kezemmel füled fogom, s ott csücsülök az orodon. **Ki vagyok?**
7. Nyári réten virulok én a búzatáblában, szellő ringat, hajladozom piros szoknyácskában. **Ki vagyok?**
8. Ágról ágra, fákról fára függén, vígan szökkenek, ám legvígabb akkor vagyok, hogyha diót törhetek. Szeretem a mogorót is, a rügyet is megeszem! **Találjátok ki, hogy mi lehet a nevem!**
9. Hol volt, hol nem volt, magasan volt, zsemle volt, sarló lett, és kifli lett, ki mondja meg, hogy **mi ez?**
10. Néha hosszú, néha rövid, vagy sima, vagy kunkorodik. Van ritka, van sűrű is, kinő, pedig nem vetik. Van fekete, barna is, hófehér meg arany is.

Fejtörő

Ég a kötél, de meddig?

Van két kötélünk és egy doboz gyufánk. A kötél meggyújtva pontosan 1 óra alatt ég le. A feladat az, hogy megmérjünk a kötél segítségével egy 15 perces időintervallumot. Hogyan csináljuk? A kötelek nem feltétlenül homogének, azaz lehet, hogy nem fél óra alatt égnek le a felükig! Az se biztos, hogy ugyanolyan tempóban égnek, tehát a félbehajtás vagy a kötelek meggyújtása közben nem jó megoldás!

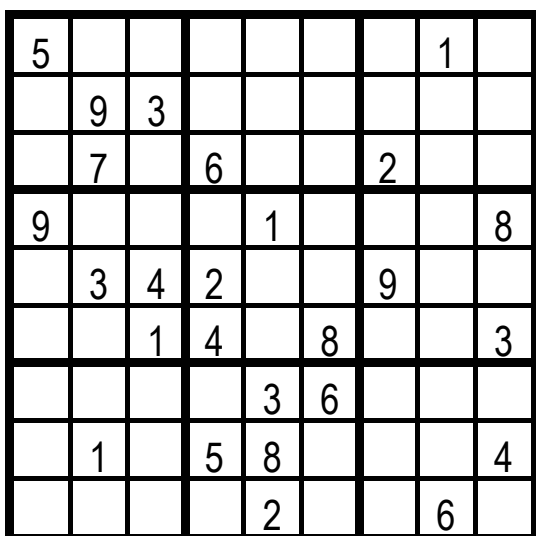
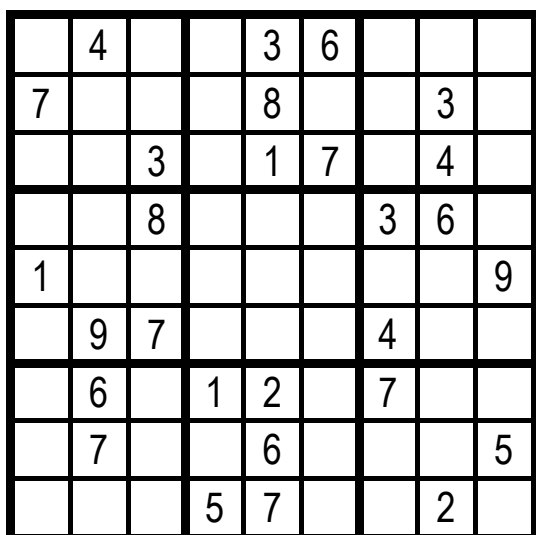
A folyó másik partján

A folyó egyik partján állsz, a túlsó oldalon van egy barackfa. Hogyan mész át a másik oldalra nyáron? Van egy csónakod, így át tudsz evezni. És télen, a befagyott folyón hogyan mész át barackot enni?

Megfejtések

A folyó másik partján: Sehol, mert télen nem terem barack.
Ég a kötél: Az egyik kötelet gyújtjuk meg mindkét végén, a másikat csak az egyikén. Amikor az első kötélt leégte, fél óra után, akkor marad csak az egyik kötélt, amit mindkét végén meggyújtva épp egy fél óra alatt leég. A folyó másik partján: Sehol, mert télen nem terem barack.
Találós kérdések: 1. kesztyű, 2. görögördíny, 3. tükrő, 4. kód, 5. te magad, 6. szemüveg, 7. pipacs, 8. mókusz, 9. hold, 10. haj.

Sudoku

Tudta-e?

1914-ben szenteste éjszakáján éjfélkor megszűntek a lövések a német lövészárkokban, egy német rézfúvós zenekarácsonyi énekeket kezdett játszani. Karácsony reggelén a német katonák kimásztak az árkokból, és „Boldog karácsonyt!” felkiáltással közeledtek a szövetséges vonalakhoz. A szövetséges katonák először trükknek vélték az eseményt, de hamarosan ők is előjöttek az árkokból és kezek ráztak a németekkel. A tűzszünet néhány napig tartott, a katonák cigarettát és karácsonyi pudingot osztogattak ajándéku egymásnak, sőt még fociztak is.

A legtöbb példányszámban eladott karácsonyi lemez Bing Crosby *White Christmas* (Fehér karácsony) című felvétele.

Az oldal a **reitvénybirodalom.hu** hozzájárulásával készült.

Viccek

- Ön a panasztól elsikkasztott húszezer forintot.
Hajlandó ezt az összeget visszatéríteni?
- Igen, tisztelt bíró úr, de ehhez nekem idő kell.
- Rendben van. Kap két évet...

A kihallgatáson a bíró megkérdi a tanútól:

- Ön szerint tehát a vádlott alkoholista?
- Ezt nem merem egészen határozottan állítani, bíró úr, de ha konyak volnék, bizony nem érezném magam mellette biztonságban.

Büntetőbíró az elítélthez:

- Mondja, Kovács, van még valami mondanivalója?
- Csak arra kérem még a bíró urat, hogy azt a hosszú időt, amíg a védő úr az érdekemben beszélt, a büntetésemben beszámítani szíveskedjék.

Egy férfi közlekedési balesetet okoz, majd ügyvédhez fordul segítségért.

- Ha jól értem – mondja az ügyvéd –, azt kéne bebizonyítanunk, hogy a kerékpáros, akit elgázolt, 130 km/h-s sebességgel száguldott át a kereszteződésen, és a macska, ami ekkor szaladt át az úton, akkora volt, hogy akadályozta a látást...

Siker

Sokféleképpen lehet valaki sikeres, de mindenkinek saját feladata, hogy megválaszolja az élet egyik nagy kérdését: "Sikeres vagyok?"

Talán erre keresett választ az amerikai költő-filozófus, Ralph Waldo Emerson is, amikor - a rejtvényben elrejtett - aforizmáját megfogalmazta.

Világbjának motorosunk, Talmácsi Gábor akarva-akaratlanul is megfogadta tanácsát.

	MATADOR	▼	2. RÉSZ	ÖGÖRÖG NEP-CSOPORT	BEKENŐ
BÉRBE-ADÓ	▶				
SZAVAZA-TOT LEAD					
▶					
JAPÁN VÁROS	▶				
TOVÁBBÁ					
SÉRÜLT	▼			JAPAN AUTÓJELZ	▶
KEN VEGYJELE		A VEGÉN ORÜLI	LENDÜLET, HÉV CSÓVA 1. RÉSZ	PENZBUN-TETEST SZAB	
... EGÉSZ-SEGET; KATONAI KOSZÓ-NES			MOSZK-VICS-TÍPUS TUDOMÁNY ANGOL R		
BECS-TELEN	▶		▶	BIZTOSÍT	
LEUKI ÉRTÉK				MÁSIK NEVE A KÁRNEOL	
IBÓR	▶			JAKOV GOTOVÁČ, OPERA-HŐSE JELLEG	
▶					
TOVÁBBÁ		SZÍN-JÁTSZÓ	KEGYHELY		MAGASBA EMELO
TEHÉN	▶			BOKA ELLEN-FELE	FLUOR VEGYJELE
NŐI NÉV				AZ A SZEMÉLY	SZÜROK
▶			MALOM RÉSZE PAPRI-KÁNAK IS VAN		
CSOR-DULTIG	▶			KELTEZ	
				... IMRE; KOMIKUS	
	IBSEN MŰVE			TOMÍTÓ-ANYAG	
	IMA ZÁRSZAVA			GÖRÖCS JÁNOS BECENEVE	
MEGŐRIZ				TROMBITA HANG	
				EGYETEMI KÁR	
FÉL MÉRŐI		KALCIUM VEGYJELE	IRNOK		
			SAJÁT KEZÜLEG, RÓV.		
FEL-ROBBANT	▶				
NEM TART, CSSZE-CSUKLIK	▶				ITTRIUM, OXIGÉN

Nevetni kell, ennyi az egész

A mosoly ingyen van, és mindenkinek jól áll, főként, ha nem csak a szánk húzódik mosolyra, hanem a lelkünk is. A pszichológusok is régóta vallják, hogy a nevetés a lélek gyógyszere, amihez ráadásul ingyen hozzájuthat bárki. Sokak számára ismert példa (a Börtönújságban is többször írtunk már a témáról – a szerk.), amikor a bohócdoktorok mosolyt visznek a gyermekkórházakba és idősoththonokba, hogy önfeledt perceket szerezzenek a súlyos betegeknek és elősegítsék gyógyulásukat.

Domján László, az agykontroll magyarországi „atyja” is mélyen hisz a nevetés gyógyító erejében, főként mióta találkozott az Egyesült Államokban egy asszonnyal, aki súlyos betegségből gyógyult fel, és ebben nagy része volt a nevetésterápiának, mint öngyógyító technikának. Ezekután Magyarországon is megalapította a Hahotaklubot, a tagokkal a Gellérthegy minden hetet „hahotajógával” kezdenek.

A nevetés velünk született képesség, de az ember az idők folyamán mintha leszokott volna róla. Egy gyerek 400 alkalommal mosolyog, nevet naponta, egy felnőtt mindössze 15-ször. Pedig a nevetés jótekingő hatása nem a „brit tudósok” újabb marketing-leleménye. A hatás az intenzív légzésben rejlik, a nevetés közben megváltozik a szervezet belső kémiaja is. A mellkas izmai összehúzódnak, felgyorsul a keringés, a szív működés fokozódik, javul a belső szervek oxigénellátása, boldogsághormonok teszik kellemessé a közérzetet. A nevetés ennél fogva nyugtató, méregtelenítő, immunerősítő és energetizáló hatású.

– Nevetni jó, a boldogság tanítható, és a derű, a jó lelkiállapot hozzásegít minket a test betegségeinek kivédéséhez is – állítja a magyar mester.

No logo börtön Szicíliában

A maffiavezérekkel teli palermói börtönben megtiltották a márkás ruhák viseletét. Az igazgató így szeretné megszüntetni a társadalmi és anyagi különbségeket, a rabok rokonai viszont jogtiprást emlegetnek.

Prada, Gucci, Versace és Armani – sorolja a palermói férfi büntetés-végrehajtási intézet új szabályzata, milyen márkás ruha nem lehet a rabokon. A nemrég kinevezett igazgató első intézkedése volt az ismert divatházak tervezte farmernadrágok, pólók és edzőcipők betiltása.

„A rabok közötti társadalmi és anyagi különbségeket akarom felszámolni. Senki se kérkedjen azzal, hogy neki még a börtönben is többre futja. A rácsok mögött se a ruha adjon hatalmat, elismerést, miközben a rabok egyharmada olyan szegény, hogy még alsónadrágot is a börtön vesz nekik.” – nyilatkozta az igazgató az olasz sajtónak.

Az intézkedés ellen nem a rabok, hanem a feleségek tiltakoztak, mondván, a ruha minősége igenis számít, kényelmet és méltóságot ad a rabnak.

A hírhedt szicíliai börtönben tartják fogva a maffia elítélteit. A börtön a múltban arról volt ismert, hogy a keresztapák selyemkötösben jártak folyosóin. A „márkátlanítás” után a sajtó az intézetet „No logo” börtönnek nevezte el.

A börtön mentette meg az életfogytiglantól

Egy gyilkossággal vádolt texasi férfi elfelejtette, hogy börtönben volt állítólagos bűntette elkövetésének idején, és csakis ügyvédjének köszönheti, hogy fény derült alibiére. A 36 éves vádlott már jó párszor ült börtönben, talán ezért nem emlékezett rá, hogy a gyilkosság idején éppen kint volt vagy bent. Tárgyalása során mégis váltig tagadta bűnösségét. Azt ugyan nem tudta megmondani, hogy hol tartózkodott a kérdéses időpontban, de azt igen, hogy nem ő látható a kirabolt bolt biztonsági kamerájának felvételén. A valódi tettes azonban hasonlíthat rá, mert a bíróság a férfit életfogytiglani börtönre ítélte. Csak ezután fedezte fel a férfi ügyvédje, hogy védencének sziklaszilárd alibije van, mivel a tett elkövetésekor a rendőrség „vendége” volt családon belüli erőszak miatt, a gyilkosság pedig 9 órával előbb történt, mint amikor kiléphetett a rendőrség épületéből. Ezt az ítéletet semmisnek nyilvánították – ám a férfi továbbra is rács mögött van, mivel őt másik rablással is gyanúsítják. Kérdés, vajon ezekre is van-e hasonlóan támadhatatlan alibije?

